

HRVATSKI SABOR

1586

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI

Proglašavam Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 14. srpnja 2003.

Broj: 01-081-03-2623/2

Zagreb, 18. srpnja 2003.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O ZAŠTITI OD NASILJA U OBITELJI

OSNOVNE ODREDBE

Članak 1.

Ovim se Zakonom određuje pojam nasilja u obitelji, krug osoba koje se smatraju članovima obitelji u smislu ovoga Zakona, propisuje se način zaštite članova obitelji, te vrste i svrha prekršajnopравnih sankcija.

Članak 2.

(1) Na prekršaje s područja nasilja u obitelji primjenjuju se odredbe Zakona o prekršajima, osim ako što ovim Zakonom nije drukčije propisano.

(2) Svi postupci pokrenuti po ovom Zakonu hitne su naravi.

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona obitelj čine: muž i žena u bračnoj ili izvanbračnoj zajednici, srodnici po krvi u ravnoj lozi bez ograničenja, srodnici po krvi u pobočnoj lozi zaključno s četvrtim stupnjem, srodnici po tazbini zaključno s drugim stupnjem, osobe koje su živjele zajedno u obiteljskoj ili izvanbračnoj zajednici i njihova djeca, te osobe koje imaju zajedničku djecu, posvojitelj i posvojenik, skrbnik i štitićenik.

Članak 4.

Nasilje u obitelji je:

- svaka primjena fizičke sile ili psihičke prisile na integritet osobe,
- svako drugo postupanje jednog člana obitelji koje može prouzročiti ili izazvati opasnost da će prouzročiti fizičku i psihičku bol,
- prouzročenje osjećaja straha ili osobne ugroženosti ili povrede dostojanstva,
- fizički napad bez obzira da li je nastupila tjelesna ozljeda ili ne,
- verbalni napadi, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrdnim nazivima i drugi načini grubog uznemiravanja,
- spolno uznemiravanje,
- uhođenje i svi drugi načini uznemiravanja,

- protupravna izolacija ili ograničavanje slobode kretanja ili komuniciranja s trećim osobama,
- oštećenje ili uništenje imovine ili pokušaj da se to učini.

Članak 5.

(1) Zdravstveni djelatnik, djelatnik socijalne skrbi, psiholog, socijalni radnik, socijalni pedagog i djelatnik odgojno-obrazovne ustanove dužni su prijaviti policiji ili nadležnom općinskom državnom odvjetništvu za počinjenje nasilja u obitelji iz članka 4. ovoga Zakona za koje su saznali u obavljanju svoje dužnosti.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka koje ne postupaju u skladu sa stavkom 1. ovoga članka čine prekršaj.

Vrste i svrha prekršajnopравnih sankcija za zaštitu od nasilja u obitelji

Članak 6.

(1) Prekršajnopравne sankcije za zaštitu od nasilja u obitelji su novčana kazna i kazna zatvora, te zaštitne mjere.

(2) Svrha propisivanja, izricanja i primjene prekršajnopравnih sankcija je osobita zaštita obitelji i članova obitelji ugroženih nasiljem, ostvarivanje i promicanje zdravog i harmoničnog života unutar obitelji, te poštivanje pravnog sustava.

Zaštitne mjere

Članak 7.

Sud može počinitelju nasilja u obitelji izreći sljedeće zaštitne mjere:

- a) obveznog psihosocijalnog tretmana,
- b) zabrane približavanja žrtvi nasilja,
- c) zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju,
- d) udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora,
- e) osiguranja zaštite osobe izložene nasilju,
- f) obveznog liječenja od ovisnosti,
- g) oduzimanje predmeta koji je namijenjen ili uporabljen u počinjenju prekršaja.

Svrha zaštitnih mjera

Članak 8.

Svrha je zaštitnih mjera da se njihovom primjenom spriječi nasilje u obitelji, osigura nužna zaštita zdravlja i sigurnosti osobe koja je izložena nasilju, te otklone okolnosti koje pogoduju ili poticajno djeluju na počinjenje novog prekršaja.

Zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana

Članak 9.

(1) Zaštitna mjera obveznog psihosocijalnog tretmana može se izreći počinitelju nasilja u obitelji radi otklanjanja nasilničkog ponašanja počinitelja ili ako postoji opasnost da bi počinitelj mogao ponovno počinuti nasilje prema osobama iz članka 3. ovoga Zakona.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka traje do prestanka razloga zbog kojeg je određena, ali ne može se odrediti u trajanju duljem od šest mjeseci.

(3) Ministri rada i socijalne skrbi i zdravstva donijet će provedbene propise kojima se određuje način i mjesto provođenja psihosocijalnog tretmana u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Zaštitna mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji

Članak 10.

(1) Zaštitna mjera zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji može se izreći osobi koja je počinila nasilje u obitelji ako postoji opasnost da bi ponovno mogla počinuti nasilje u obitelji.

(2) U rješenju kojim sud izriče mjeru zabrane približavanja žrtvi nasilja u obitelji, sud će odrediti mjesta ili područja, te udaljenost ispod koje se počinitelj ne smije približiti žrtvi nasilja u obitelji.

(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti dulje od jedne godine.

(4) Ministar unutarnjih poslova donijet će provedbene propise o načinu provedbe zaštitne mjere.

Zaštitna mjera zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju

Članak 11.

(1) Zaštitna mjera zabrane uznemiravanja ili uhođenja osobe izložene nasilju može se izreći osobi koja je nasilje počinila uznemiravanjem ili uhođenjem, a postoji opasnost da bi ponovno mogla uznemiravati ili uhoditi osobe iz članka 3. ovoga Zakona.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti dulje od jedne godine.

(3) Ministar unutarnjih poslova donijet će provedbene propise o načinu provedbe zaštitne mjere.

Zaštitna mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora

Članak 12.

(1) Zaštitna mjera udaljenja iz stana, kuće ili nekoga drugoga stambenog prostora može se izreći osobi koja je počinila nasilje prema članu obitelji s kojim živi u stanu, kući ili nekom drugom stambenom prostoru, ako postoji opasnost da bi bez provođenja ove mjere počinitelj mogao ponovno počinuti nasilje.

(2) Osoba kojoj je izrečena mjera iz stavka 1. ovoga članka dužna je odmah napustiti stan, kuću ili neki drugi stambeni prostor uz prisutnost policijskog službenika.

(3) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog niti dulje od tri mjeseca.

(4) Ministar unutarnjih poslova donijet će provedbene propise o načinu provedbe zaštitne mjere.

Zaštitna mjera osiguranja zaštite osobe izložene nasilju

Članak 13.

(1) Zaštitna mjera osiguranja zaštite osobe izložene nasilju može se izreći osobi izloženoj nasilju radi njene fizičke zaštite i radi uzimanja osobnih isprava, odjeće, novca i drugih stvari koje su joj nužne u svakodnevnom životu iz kuće, stana ili drugog stambenog prostora.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka sadrži nalog policijskim službenicima da otprati osobu izloženu nasilju i štiti prilikom uzimanja njenih stvari i prati prilikom izlaska iz kuće, stana ili drugog stambenog prostora.

(3) Trajanje mjera iz stavka 1. ovoga članka određeno je vremenskim trajanjem izvršenja sudskog naloga.

Zaštitna mjera obveznog liječenja od ovisnosti

Članak 14.

(1) Zaštitna mjera obveznog liječenja od ovisnosti može se izreći osobi koja je počinila nasilje u obitelji pod odlučujućim djelovanjem ovisnosti od alkohola ili opojnih droga kad postoji opasnost da će zbog te ovisnosti ponovno počinuti nasilje.

(2) Mjera iz stavka 1. ovoga članka određuje se u trajanju koje ne može biti kraće od mjesec dana niti duže od dvije godine.

(3) Ministar zdravstva donijet će provedbene propise o načinu provedbe zaštitne mjere.

Zaštitna mjera oduzimanja predmeta

Članak 15.

Zaštitna mjera oduzimanja predmeta primijenit će se kada postoji opasnost da će se određeni predmet ponovno uporabiti za počinjenje nasilja ili radi zaštite opće sigurnosti ili iz moralnih razloga.

Izricanje zaštitnih mjera

Članak 16.

(1) Zaštitne mjere mogu se izreći na zahtjev osobe izložene nasilju ili policije ili po službenoj dužnosti.

(2) Zaštitna mjera iz članka 7. točka a) i g) ovoga Zakona izriče se po službenoj dužnosti.

(3) Zaštitne mjere propisane ovim Zakonom izriču se u trajanju koje ne može biti kraće od jednog mjeseca niti dulje od dvije godine računajući od dana pravomoćnosti rješenja o prekršaju ili od dana prestanka izvršenja kazne zatvora, osim ako ovim Zakonom nije određeno drugačije.

Članak 17.

(1) Zaštitne mjere iz članka 7. točka b., c., d. i g. ovoga Zakona mogu se izreći samostalno i bez izricanja kazne, odnosno druge prekršajne sankcije.

(2) Zaštitne mjere iz stavka 1. ovoga članka izriču se po prijedlogu podnositelja zahtjeva prekršajnog postupka, radi otklanjanja izravne životne ugroženosti osoba izloženih nasilju i drugih članova obitelji.

(3) Sud će donijeti rješenje iz stavka 1. i 2. ovoga članka u roku od 48 sati.

(4) Rješenje iz stavka 3. ovoga članka sud će staviti izvan snage ukoliko podnositelj u roku od tri dana od dana donošenja rješenja ne podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka.

(5) Sud je dužan o posljedicama iz stavka 4. ovoga članka upozoriti podnositelja.

(6) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka može se izjaviti žalba u roku od tri dana. Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Prekršajne odredbe

Članak 18.

(1) Član obitelji koji počini nasilje iz članka 4. ovoga Zakona kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 1.000,00 do 10.000,00 kuna ili kaznom zatvora do 60 dana.

(2) Član obitelji koji ponovi nasilje u obitelji kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 5.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 15 dana.

(3) Punoljetni član obitelji koji u nazočnosti djeteta ili maloljetne osobe počini nasilje u obitelji kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 6.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 30 dana.

(4) Punoljetni član obitelji koji ponovi nasilje u obitelji iz stavka 3. ovoga članka kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 40 dana.

(5) Ako je nasilje iz stavka 3. ovoga članka počinjeno na štetu djeteta ili maloljetne osobe počinitelj će se kazniti za prekršaj novčanom kaznom u iznosu od najmanje 7.000,00 kuna ili kaznom zatvora u trajanju od najmanje 40 dana.

Članak 19.

Novčanom kaznom za prekršaj iz članka 15. stavka 1. ovoga Zakona kaznit će se osobe iz članka 5. koje se ne prijave policiji ili nadležnom općinskom državnom odvjetništvu počinjenje nasilja u obitelji iz članka 4. ovoga Zakona za koje su saznali obavljajući svoju dužnost.

Odgovornost za nepostupanje po zaštitnim mjerama

Članak 20.

(1) Počinitelj nasilja u obitelji dužan je postupati u skladu s izrečenom zaštitnom mjerom.

(2) Osoba koja ne postupa prema izrečenoj zaštitnoj mjeri kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom u iznosu koji ne može biti manji od 3.000,00 kuna ili kaznom zatvora od najmanje 40 dana.

(3) Kaznu izriče sud pisanim rješenjem protiv kojeg stranke imaju pravo žalbe u roku od tri dana.

(4) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

Članak 21.

Ministar unutarnjih poslova donijet će provedbene propise iz članka 10., 11. i 12. ovoga Zakona o načinu provedbe zaštitnih mjera sukladno ovom Zakonu u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 22.

(1) Ministar pravosuđa, uprave i lokalne samouprave osnovat će Povjerenstvo za praćenje i unaprjeđivanje rada tijela kaznenog i prekršajnog postupka, te izvršenja sankcija vezanih za zaštitu od nasilja u obitelji i donijeti Poslovnik o njegovu radu u roku od 6 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Članovi Povjerenstva imenuju se iz reda sudaca, državnih odvjetnika, odvjetnika, službenika Ministarstva unutarnjih poslova specijaliziranih za područje kriminaliteta nasilja u obitelji, službenika Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave i službenika Ministarstva rada i socijalne skrbi.

(3) Povjerenstvo podnosi ministru pravosuđa uprave i lokalne samouprave prijedloge i mišljenja.

Članak 23.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 552-01/02-01/04

Zagreb, 14. srpnja 2003.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Zlatko Tomčić, v. r.